

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**De Jure Rerum Ecclesiasticarum Ad Germaniae Catholicae
Principia Et Usum Pars ...**

Complectens Sectionem III. & IV.

Zech, Franz Xaver

Ingolstadii, 1762

Titulus XII. De aliis Contractibus Permutatoriis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-68067](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-68067)

et monitus non fuerit, nisi Dominus expresse vel tacite remittat caducitatem, II. Si Rem notabiliter deteriores. III. Si irrequisito Domino vendat 7.)

TITULUS XII.
DE ALIIS CONTRACTIBUS
PERMUTATORIIS.

§. 345.

PLURES adhuc sunt species Contractuum Permutatoriorum, quas obiter attingimus, cum Ecclesiæ, vel Ecclesiastici iis rarius utantur.

Permutatoriiis Contractibus

M m 2

§. 346.

-
- 7.) De hoc frequentissimo contractu præter innumeros alios videri meretur AURELIUS CORBULUS & ALVARUS VALASCUS de Jure Emphyteut. RUTGERI RULAND Forma Processus Judiciarii in causis Emphyteut. JOAN. KOLLER Methodus Juris Emphyteutici. LUD. MOLINA de J. & J. tr. 2. disp. 444 --- 484. ELBERTI LEONINI Prælectiones & aliorum Commentaria in tit. Codicis de Jure Emphyteut. Canonistæ passim ad Tit. de Locat. Conduct.

Annu- §. 346. I. *Societas*, quæ est Con-
meratur tractus consensualis bonæ fidei de re
 I. *So-* vel opera honesta, ad commodio-
cietas, rem usum & uberio-rem quæstum in
 commune conferenda. *Communi-*
nem rerum sæpe habent Ecclesiastici
 cum aliis, quibus forte eadem res
 testamento legata est; sed sine So-
 cietate, quæ per mutuum consensum
 contrahitur 8.). Quamvis hic con-
 tractus sit Reip. utilissimus, & Cha-
 ritati maxime conformis, non ta-
 men decet, ut Ecclesiastici ubero-
 rem quæstum, qui per Societatem
 intenditur, appetant, etiam in re-
 bus honestis: omnino autem nulli-
 ter agerent, si circa res turpes So-
 cietatem inirent 9.): si tamen qua-
 sita ex maleficio in medium collata
 sint, commune erit lucrum 10.).

§. 347.

8.) *Cum Societate res communis est inter eos, qui pariter eandem rem emerunt: sine Societate communis est inter eos, quibus eadem res testamento legata est. L. 2. ff. commun. divid.*

9.) *Si maleficii Societas coita sit, constat nullam esse Societatem. L. 57. ff. pro Socio.*

10.) *L. 53. ibid.*

§. 347. Societas dat jus in re, quæ *Exigens*
& quatenus communis est: cum igi- *commu-*
tur ad quemvis rei suæ commoda *nionem*
& incommoda pertineant, æquali- *lucris:*
tas inter socios servanda, exigit pri-
mario communionem lucris; natura-
liter autem post se trahit commu-
nionem damni, cujus tamen pericu-
lum absolute potest abesse, modo id
compensetur alia ratione, forte per
spem majoris lucris: nam inæquali-
tas lucris vel damni non tollit sub-
stantiam Societatis, sicut pretium
majus vel minus non tollit substan-
tiam Emptionis: nonnunquam inter-
cedit aliqua liberalitas; nonnunquam
quod uni deest, compensatur per
aliud pactum favorabile adjectum.
Pactum autem, ut unus omne lu-
crum solus, alter totum damnum,
si forte eveniat, solus sentiat, ini-
quissimam faceret Societatem, quæ
Leonina vocatur II.). Divisio lucris
vel damni inter socios, negotium
est Arithmeti-
corum, ubi agunt de
Regula Societatis seu Consortii.

M m 3 §. 348.

II.) L. 29. §. 2. ibid. ubi de Divisione lu-
cris vel damni agitur.

II. Cambium;

§. 348. II. *Cambium* 12.) est Contractus consensualis de pretio Campsori dando, & literis ab eodem Campsore tradendis ad tantundem alibi recipiendum. Hic Contractus Romanis non omnino incognitus 13.), posterioribus sæculis pro majore commerciorum commoditate in artem peculiarem abiit, variarum Provinciarum aut Urbium legibus formatus 14.). Ex data definitione desumitur, quatuor personas in vero Cambio 15.) intervenire, a) Qui
Valu-

12.) *Mediæ ætatis* Scriptores per *Cambium* intelligebant quamvis permutationem, uti videre est apud MARCULPHUM, aliosque Formularum Collectores, juxta notata supra §. 306. Not. 19.

13.) *Cambium* videtur innuere CICERO Ad Atticum lib. V. ep. 15. lib. XII. ep. 23. lib. XV. ep. 15. Ad familiar. lib. II. epist. 17. lib. III. ep. 5.

14.) Has Leges in unum volumen collegit JOAN. GOTTLIEB SIEGEL sub titulo: *Corpus Juris Cambialis.*

15.) *Cambium ficcum* seu proprium, omni jure prohibetur, utpote ad palliandam usuram inventum, ubi literæ Cambiales in proprium commodum solius Creditoris formantur, vereque sunt Chirographa, Cambiorum schemate instructa.

Valutam, hoc est, pecuniam alio loco solvendam dat, vocatur *Remittens* seu *Campsarius*. β) Qui traditis Literis Cambialibus, curam, ut pecunia sibi data, alio loco restituatur, in se suscipit, dicitur *Trassans* aut *Campsor*. γ) Qui pecuniam alio loco restituit, appellatur *Trassatus* seu *Acceptans*. δ) Ille cui alio loco solvitur, dicitur *Præsens* seu *Exactor*. Facile intelliguntur variæ inter hos obligationes, quæ ad plures extenduntur, si *Præsens* jus suum cedit alteri per *Indossationem*, vel si quis in honorem *Trassantis* Literas Cambiales ad se non directas acceptat cum Protestatione 16.). Protestationem etiam sine mora interponere debet *Remittens* aut *Præsens* contra *Trassantem*, si *Trassatus* acceptare literas Cambiales, vel justo tempore sol-

M m 4 vere

16.) De acceptatione adjectis literis S. P. id est, *Sous protest*, *Sopra protesto*: item S. P. C. id est, *Sous protest a Compte du Tireur*, videatur DUPUIS L'art de Lettres de Change c. 9. Rot. GENUENS. Decis. 6. inter Tractatus de Mercatura.

vere cambium nolit 17.). Obligati-
 tioni, quæ ex Cambio oritur, sine
 mora est satisfaciendum: habentque
 Literæ Cambiales paratam execu-
 tionem, saltem in locis, ubi Leges
 Cambiales sunt receptæ.

*III. Con-
 tractus
 Chiro-
 grapha-
 rius,*

§. 349. III. Mediante Chirogra-
 pho, seu Literis, in quibus quis si-
 tetur, se rem fungibilem e. g. pec-
 uniam ab altero accepisse, eamque
 in genere restituere promittit, per-
 ficitur *Contractus Chirographarius*, vi-
 cius obligatur quis ad restituenda
 pecuniam, quam accepit: si
 autem pecunia numerata non sit,
 habet conditionem Chirographi an-
 tequam conveniatur; vel exceptio-
 nem

17.) Tali casu remittuntur literæ ad Cam-
 psorem *mit protest.* Vid. GAIUS de
 Credito c. 2. tit. 7. n. 2375. & seqq.
 RHETIUS de Versura, part. 1. c. 5. §.
 12. STRYCKIUS de cautel. contract.
 sect. III. c. 5. §. 17. ubi ponit formu-
 lam hujus protestationis. SAVARY Le
 parfait Negociant. part. 1. lib. 3. c. 6.
 & part. 3. c. 14. quæ pars continet
 L'art des Lettres de Change, totam ma-
 teriam Protestationum tractat secundum
 usum diversarum Provinciarum & Ur-
 bium.

nem non numeratæ pecuniæ intra biennium, intra quod tempus Creditori incumbit probatio, numeratam a se esse pecuniam: elapso biennio confitens Chirographum obligatur ex Literis; unde in Jure Civili obligatio Literis contrahi dicitur 18.)

§. 350. Multi tenent, exceptio-
nem hanc post biennium non ad-
mitti, etiamsi liquido probetur, pe-
cuniam non esse numeratam 19.): *exceptio*
æquitati tamen conformius est, ut *etiam*
admittatur probatio, saltem extra-
ordinaria & valde convincens de pe-
cunia non numerata: nam lapsus *biennium.*
biennii ex Chirographo quidem inducit præsumptionem juris, non autem juris & de jure. Certe si quis se profitetur debitorem ex alia causa, quam mutui, statim quidem obligatur & tenetur; potest tamen probare contrarium per veram & legitimam probationem 20.). Non est
M m § ratio,

18.) Inst. de Literar. obligat.

19.) Hanc sententiam late probat JOAN. HARPPRECHT ad Inst. de Liter. obligat. n. 13. & seqq.

20.) L. 13. C. de non numer. pecun.

ratio, cur non idem liceat in mutuo post biennium 21.)

IV. Contractus Æstimatorius, §. 351. *IV. Contractus Æstimatorius* dicitur, quo res æstimata certo pretio traditur vendenda alteri, ut eam vel reddat, vel pretium determinatum solvat. Differt a Mandato, quo res certo pretio vendenda alteri committitur 22.); item a Locatione Conductione, qua operam alterius conducimus ad rem vendendam 23.). Unde vi Contractus Æstimatorii, si quis rem pluris vendere possit, excessum supra pretium determinatum lucratur; secus Mandatarius, aut Locans operam: si vero rem minoris vendat, eum defectum supplere debet. In Accipientem transfertur

21.) ANT. GOMEZ *variar. Resolut. tom. 2. c. 6. n. 7.* & ibi EMAN. SOAREZ & RIBEIRA *in addit. lit. i. Vid. supra §. 278.*

22.) De differentia Mandati & Contractus æstimatorii videri potest LEYSERUS *Medit. ad Pandect. specim. 221.*

23.) Etiam in Mandato vel Conductione sæpe determinatur pretium, sed solummodo taxationis gratia LAUTERBACH *Differt. vol. 4. disp. 157. §. 2.*

fertur jus rem traditam vendendi : an transferatur dominium rei, pendet a voluntate Contrahentium. Si Accipiens rem sibi retinet soluto pretio, eam sibi vendidisse, & dominium acquisivisse censetur. Si accipiens rem dolo, vel culpa sua reddidit deteriorem, pretium conventum solvere tenetur. Damnum casu fortuito datum, accipientis est, si transferatur dominium; tradentis, si non transferatur, nisi accipiens in se susceperit omne periculum: hoc suscepisse intelligitur, si ipse rogavit, ut sibi res tradatur 24.), vel si *expresse* promittat, se aut rem redditurum, aut pretium soluturum, quia talis de periculo cogitasse censetur 25.). Oritur exinde Actio bonæ fidei præscriptis verbis, quæ de æstimationo proponitur 26.).

§. 352.

-
- 24.) L. 17. §. 1. ff. de Præscript. verb.
 - 25.) Sub hac distinctione intelligitur Decisio 113. Rotæ GENUENSIS.
 - 26.) §. 28. Instit. de Action. L. 1. ff. de æstimatoria.

Inter S. 352. Dicitur Contractus *Affinc-*
Nomi- torius Jure Romano numeratur inter
natos & Innominatos 27.), deflectens tamen
Innomi- nonnihil ab eorum natura, & ad no-
natos nu- minatos proxime accedens, simulque
meratus. nomen aliquod habens, sicut & Per-
 mutatio. Innominatus enim stricte
 dicitur Contractus proprio & specifi-
 co nomine carens, quo aliquid pra-
 statur, ut alter vicissim aliquid pra-
 stet. Differentia inter Contractus
 nominatos & innominatos, mere est
 Juris Civilis Romani; nulla autem
 juris naturalis. Unde etiam nostris
 temporibus, quæ Jus formularium re-
 spuunt, & nudis etiam pactis actio-
 nem tribuunt, eadem ex Innominatis,
 quæ ex Nominatis obligatio oritur,
 nec locus pœnitentiæ datur, quam-
 diu & in quantum quis est obligatus.
 Qui igitur rem accepit, & accipiendo
 se obligavit, impune pœnitere non
 potest; nec etiam ego, qui ex par-
 te mea præstiti; modo etiam alter præ-
 stare sit paratus. Si enim hic vel no-
 lit, vel non possit implere pactum,
 possum repetere datum; nam hoc vi-
 detur actum, si & alter a parte sua
 pactum

27.) De quibus supra Tit. II. §. 226,

Señtio IV. Tit. XIII. De Alea. § 49
pañtum impleat: si id vel casu non
possit, vel culpa sua nolit, mihi pœ-
nitendi licentia non est adimenda, qui
in hunc eventum me nunquam obli-
gavi 28.).

TITULUS XIII.
DE CONTRACTIBUS A-
LEAM CONTINENTIBUS.

§. 353.

Contractus aleam continentes di- *Inter*
cuntur, quibus convenitur super in- *Contra-*
certo eventu, a quo suspenditur, quod *us A-*
dari vel fieri, vel etiam non dari, *leam*
vel non fieri debet, modo istud da- *conti-*
re vel facere nulla lege sit prohibi- *mentesa*
tum. Ad justitiam horum contra-
ctuum observanda est æqualitas, ut
spes lucri & metus damni ab utra-
que contrahentium parte sit idem,
omnisque fraus absit. Quamvis au-
tem tales Contractus, quando non
sunt contra jus tertii, quoad eum,
cum quo contrahitur, subsistant;
nihilò.

28.) STRYCKIUS de Cautel, Contract.
Sect. III, c. V. §. 4. seq.